

Marian Kathmann op ontdekkingstocht met nieuwsgierige kinderen. Als medewerker Natuur- en Duurzaamheidseducatie bij de gemeente Leiden vindt zij: “Leiden heeft NatuurWijs hard nodig.”

Geen enge dieren in het bos

Meer dan duizend Leidse kinderen gaan de komende drie schooljaren een dag op excursie met een NatuurWijzer-in-opleiding. Voor veel kinderen is dat hun eerste kennismaking met natuur. Het project is mogelijk dankzij de steun van Stichting Haagvalken.

Fotografie: Ayla Maagdenberg

In stadspark Merenwijk, gelegen tussen de flats aan de rand van Leiden, valt veel te ontdekken. Helemaal als je op stap bent met een NatuurWijzer-in-opleiding. “Juf, mag ik zo’n bakje?”, vraagt Fos (6). Marian Kathmann diept er een op uit haar jaszak. “Dit noemen we een loeppotje, daarin kun je goed bekijken wat je gevonden hebt.” In kleine groepjes struinen achttien NatuurWijzers in spe met de kinderen door het park. Over de stepping stones gaat het, langs het slootje, over de bospaadjes. Soms staan ze stil om paddenstoelen te zoeken, een kabouterkamertje te bouwen van takjes en bladeren of beestjes te bestuderen in het slootwater. Allemaal activiteiten die de deelnemers aan de opleiding die ochtend hebben bedacht. Het is hun laatste trainingsdag voordat ze op stage gaan bij Leidse basisscholen: driemaal een dag met een klas een natuurgebied rondom Leiden in. In totaal 45 schoolklassen, verdeeld over drie jaar.

NatuurWijs, dat deel uitmaakt van Staatsbosbeheer, verzorgt de beroepsopleiding en begeleidt de stages. “Onze NatuurWijzers zijn echte professionals”, vertelt projectmanager en trainer Margret Notté. “Elke deelnemer heeft een ‘groene’ achtergrond, dus al veel kennis van de natuur. Wij leren hen hoe ze die in verschillende werkvormen kunnen overbrengen op basisschoolkinderen. Ons uitgangspunt is zelf ontdekkend leren. Tijdens de excursie worden de kinderen echt ondergedompeld in de natuur, met hart, hoofd en handen. Het is intens beleven, leren én actief bezig zijn.”

Verschil maken

Het Leidse project van NatuurWijs is mogelijk dankzij een donatie van Stichting Haagvalken, die projecten steunt in kunst, cultuur of natuurbehoud. “Bij voorkeur in combinatie met educatie”, zegt voorzitter Yvonne Lampe, “want als je de wereld wilt verbeteren, moet je kinderen leren

Voorzitter Stichting Haagvalken
YVONNE LAMPE

“Of je nu arm bent of rijk, de natuur is voor iedereen even mooi”

wat belangrijk is. Zij zijn de natuurbeschermers van de toekomst.” De familie-stichting komt voort uit de wens om iets na te laten aan de samenleving. “We kiezen projecten uit waarmee we affiniteit hebben en ook de diepte in kunnen. Dat zijn altijd projecten die zonder onze steun niet waren doorgegaan. Op die manier kunnen we echt het verschil maken.”

>>

FOS (6)

“Wow, kun je ook boswachter worden? Dat is gaaf!”

Het contact met stichting NatuurWijs kwam tot stand via het Buitenfonds van Staatsbosbeheer. Yvonne is niet alleen razend enthousiast over het project – “het doel, het projectplan, de deelnemers, alles klopte” – maar ook over de samenwerking met het Buitenfonds en stichting NatuurWijs. “Die is heel persoonlijk. We worden intensief bij het project betrokken, dat is ontzettend leuk. Vooral de bevoegdheid van de NatuurWijzers raakt ons. Ze willen echt hun passie voor natuur doorgeven aan de kinderen.”

Aandachtswijken

Leiden heeft de NatuurWijzers hard nodig. In de stad wonen veel kinderen die de natuur alleen kennen uit schoolboeken of van tv. “Ze gaan zelden met hun ouders naar het park of het bos”, vertelt Marian Kathman, medewerker Natuur en Duurzaamheidseducatie van de gemeente Leiden en zelf NatuurWijzer in opleiding. “Bovendien doen scholen nauwelijks meer iets aan natuuronderwijs buiten het klaslokaal. Voor veel leerkrachten is de drempel erg hoog om met de hele klas de natuur in te gaan. De gemeente Leiden is vooral blij met dit project, omdat wij dankzij de bijdrage van Stichting Haagvalken ook scholen in aandachtswijken kunnen bereiken, die weinig budget hebben.” Door heel Nederland werkt stichting NatuurWijs nauw samen met gemeentes om haar projecten in te bedden in bestaande educatieprogramma’s. Ze haakt

ook aan bij de curricula van de scholen. “Het mooie is dat de buitendagen van NatuurWijs voldoen aan de verplichte kerndoelen”, gaat Margret verder. “Het komt dus niet extra bovenop het lesprogramma, maar is daar een onderdeel van.” Hoe beleven de stadskinderen hun kennismaking met de natuur? “De eerste dag overheerst angst. De kinderen vinden bijna alles eng en vies. Zelfs een lieveheersbeestje! Maar gaandeweg ontspannen ze en ontdekken ze hoe leuk de natuur is. Dat is fantastisch om te zien.”

Dit is het Buitenfonds

Het Buitenfonds is een onafhankelijke stichting die geld werft om waardevolle projecten in de natuurgebieden van Staatsbosbeheer mogelijk te maken. Samen met het bedrijfsleven en particulieren wil het Buitenfonds groene wensen voor huidige en toekomstige generaties realiseren. Kijk voor meer informatie op buitenfonds.nl

Margret Notté (links op de voorgrond) leert de NatuurWijzers hoe zij kinderen met hart, hoofd en handen kunnen onderdompelen in de natuur.

Voorzitter Stichting Haagvalken Yvonne Lampe en bestuursadviseur René van der Smeede zijn intensief betrokken bij het project.

Directeur Stichting NatuurWijs
KEELIN O'CONNOR

“Met NatuurWijs staat de beleving van het kind centraal, dat is de kracht van onze aanpak”

NatuurWijs is natuureducatie voor kinderen van vier tot twaalf jaar. Stichting NatuurWijs verzorgt de beroepsopleiding NatuurWijzer en coördineert de samenwerking tussen de NatuurWijs-boswachters van Staatsbosbeheer, zelfstandige NatuurWijzers, scholen en gemeentelijke NME-diensten. “De NatuurWijzers onderzoeken tijdens de opleiding hun persoonlijke binding met de natuur. Als je werkt vanuit je passie, breng je gemakkelijker je liefde voor de natuur over op kinde-

ren”, zegt Keelin O’Connor, directeur van Stichting NatuurWijs. NatuurWijs ontstond in 2005 op initiatief van stichting NatuurCollege in samenwerking met Staatsbosbeheer en Universiteit Utrecht, nadat uit onderzoek bleek dat 70% van de kinderen in Nederland niet in de natuur komt. Inmiddels zijn zo’n 120 NatuurWijzers, onder wie ruim 30 boswachters van Staatsbosbeheer, actief. Dit jaar hebben al ruim 14.000 kinderen deelgenomen aan de NatuurWijs buitendagen. natuurwijs.nl

NatuurWijzer in opleiding Ilona Buth neemt Noa mee ‘op excursie’ tijdens haar laatste trainingsdag.